

دوره نهم - سال چهارم
شماره چاپ: ۱۶۶۰
(این لایحه در دوره دهم به شماره ثبت ۳۴ اعلام وصول شده است)
تاریخ چاپ: ۱۳۹۴/۱۰/۱۳
شماره ثبت: ۶۳۳

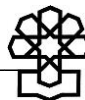
اظهار نظر کارشناسی درباره:
«لایحه تأسیس و اداره مدارس و مراکز
آموزشی و پرورشی غیردولتی»

کد موضوعی: ۲۴۰
شماره مسلسل: ۱۴۹۲۳
تیرماه ۱۳۹۵

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	مقدمه.....
۱.....	بررسی ایرادات شورای نگهبان.....
۱۲.....	نتیجه‌گیری.....

اظهاری نظر کارشناسی درباره:

«لایحه تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی»

مقدمه

«لایحه تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی» که پس از اعلام وصول در تاریخ ۱۳/۱۰/۱۳۹۴ در جلسه علنی مورخ ۲۸/۲/۱۳۹۵ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی تصویب شد، در راستای اجرای اصل نودوچهارم قانون اساسی به شورای نگهبان ارسال گردید، لکن شورای نگهبان ایرادات و ابهامات متعددی به مصوبه مجلس وارد کرد. در این گزارش به بررسی این ایرادات و نحوه رفع آنها می‌پردازیم.

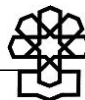
بررسی ایرادات شورای نگهبان

۱. اولین ایراد شورای نگهبان نسبت به این لایحه ایرادی کلی است که ناظر به مواد (۱) و (۱۰) مصوبه مطرح شده است. بدین صورت که نسبت این لایحه که ظاهراً در مقام توسعه خصوصی سازی مدارس است با فرمایشات مقام معظم رهبری درخصوص لزوم تقویت مدارس دولتی مشخص نیست و لایحه مزبور از این حیث واجد ابهام است. در این رابطه به نظر می‌رسد ریشه این ایراد ناظر به بیانات اخیر مقام معظم

رهبری در دیدار معلمان و فرهنگیان (مورخ ۱۳۹۵/۲/۱۳)^۱ می‌باشد که براساس آن به لزوم نقش‌آفرینی دولت در مسئله آموزش و پرورش تأکید و همچنین به وضعیت نامعلوم تبدیل مدارس دولتی به غیرانتفاعی تصریح شده است.

ایراد مذکور را می‌توان اصلی‌ترین و مبنایی‌ترین ایراد شورای نگهبان نسبت به این مصوبه دانست. به منظور رفع این ایراد کلی به نظر می‌رسد لازم است از یکسو با انجام بررسی‌ها و مطالعات لازم مجموعه‌ای از ضوابط و معیارها برای ایجاد مدارس غیردولتی در کشور و تحت ضوابط مشخص پیش‌بینی گردد تا ارائه خدمات آموزش و پرورش از سوی این مدارس به جای مدارس دولتی به صورت اصل واقع نشود و نحوه مشارکت مردم در امر آموزش و پرورش به عنوان یکی از وظایف ذاتی دولت (به جای مشارکت دولت در امر آموزش و پرورش) به صورت روشنی تبیین و مشخص گردد و از سوی دیگر مجموعه تسهیلات و امتیازاتی که باعث می‌گردد تا امکانات به جای اختصاص به مدارس دولتی به سمت این‌گونه مدارس (غیردولتی) برود، مورد تأمل و بازنگری قرار گیرد. ایراد شورای نگهبان در این بند نسبت به ماده (۱۰) را می‌توان از همین حیث قلمداد نمود. با این توضیح که ماده (۱۰) در کنار مواد دیگری همچون (۱۱) و (۱۳) تسهیلات و امتیازات ویژه‌ای

۱. «یک مطلب هم راجع به این مسائل مدارس موجود خودمان عرض بکنم. خوب حالا [اینکه] مسئله آموزش و پرورش طبق قانون اساسی و آنچنان که انسان درست فکر می‌کند می‌فهمد، یک مسئله حاکمیتی است، معنایش این نیست که حتماً همهٔ بارش باید بر دوش دولت باشد؛ لکن دولت باید در مسئله آموزش و پرورش نقش‌آفرینی کند. اینکه ما مدارس دولتی را مدام تبدیل کنیم به غیرانتفاعی، معلوم نیست خیلی این یک کار پخته درستی باشد؛ حالا اسمش مدارس غیرانتفاعی است اما بعضی از اینها مدارس انتفاعی است، نه غیرانتفاعی؛ با آن شهریه‌های کذایی که شنیده‌ام از بعضی‌ها می‌گیرند. سطح مدارس دولتی را بالا ببریم تا رغبت خانواده‌ها به این مدارس بیشتر بشود».

برای این مدارس قائل گردیده است. لذا اصلاح این مواد و کاهش این حمایت‌ها و اختصاص آنها به مدارس دولتی می‌تواند در جهت رفع ایراد شورای نگهبان در این خصوص باشد.

۲. براساس بند «۲» اظهارنظر شورای نگهبان، جزء «ج» بند «۲» ماده (۴)، با توجه به وظایفی که شورای نظارت استان در این مصوبه برعهده دارد، مغایر اصل شصتم قانون اساسی است.

در این خصوص این نکته قابل توضیح است که مطابق حکم مورد ایراد «دو نماینده از مؤسسان مدارس غیردولتی و نماینده مراکز غیردولتی» در «شورای نظارت استان» با حق رأی عضویت دارند که این امر با توجه به وظایف اجرایی پیش‌بینی‌شده برای این شورا در این قانون (بند «ج» و تبصره «۴» ماده (۵)، ماده (۶)، ماده (۱۶)، تبصره ماده (۳۱)، تبصره «۱» ماده (۳۵) و ماده (۳۶))، مغایر اصل شصتم قانون اساسی مبنی بر اعمال قوه مجریه از طریق رئیس‌جمهور و وزارت است.

به منظور رفع این ایراد پیشنهاد می‌گردد عضویت اعضای مزبور به صورت بدون حق رأی باشد.

لازم به ذکر است که شورای نگهبان در بندهای دیگر اظهارنظر خود نیز ایراداتی مبنی بر این ایراد مطرح نموده است که با رفع ایراد مذکور و اصلاحات دیگر مرتفع خواهند شد.

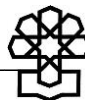
۳. شورای نگهبان در بند «۳» از اظهارنظر خود ایراد فوق‌الذکر را ناظر به اطلاق تفویض اختیارات به شورای نظارت استان در تبصره «۴» ماده (۵) نیز دانسته است. مطابق تبصره مورد ایراد، «شورای سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و نظارت مرکزی»

می‌تواند بخشی از وظایف خود را به شورای نظارت استان، شهرستان و منطقه تفویض کند. مسئله‌ای که ناظر به این حکم وجود دارد این است که مطابق تبصره «۲» همین ماده اجرای مصوبات شورای مرکزی منوط به تأیید وزیر بود. اما در صورتی که این صلاحیت‌ها نظیر تهیه و تصویب دستورالعمل‌های مورد نیاز جهت اجرای این قانون (بند «الف») و تهیه و تدوین الگوی تعیین شهریه، به شوراهای نظارت استان تفویض شود، موافقت وزیر در این خصوص منتفی خواهد بود که این امر با توجه به ترکیب شوراهای نظارت استان و ...، مغایر اصول شصتم و یکصدوسی و هشتم قانون اساسی محسوب می‌شود.

به منظور رفع این ایراد با توجه به اینکه برخی از وظایف شورای نظارت مرکزی واجد ماهیت آیین‌نامه‌ای بوده و صرفاً در صلاحیت وزیر یا هیئت وزیران می‌باشد، لازم است تنها آن دسته از صلاحیت‌هایی که صرفاً ماهیت اجرایی دارد به شورای نظارت استان قابل تفویض باشد که این امر در صورتی که عضویت «نمایندگان مؤسسان مدارس غیردولتی و مراکز غیردولتی» در «شورای نظارت استان» بدون حق رأی باشد رافع ایراد خواهد بود.

لازم به ذکر است با توجه به اینکه اعضای شوراهای نظارت شهرستان و منطقه هم متناظر اعضای شورای نظارت استان هستند، در صورتی که ایراد ناظر به این شورا رافع گردد ایراد مربوط به این شوراها نیز مرتفع خواهد شد.

۴. شورای نگهبان در بند «۴» از ایرادات خود اطلاق ماده (۶) و تبصره این ماده را واجد همان ایراد مغایرت با اصل شصتم قانون اساسی دانسته است. در این خصوص به نظر می‌رسد رفع ایراد جزء «چ» بند «۲» ماده (۴) رافع ایراد مذکور نیز باشد.

همچنین شورای نگهبان در بخش دیگری از ایراد خود به این ماده، شورای ناحیه را واجد ابهام دانسته است. زیرا در ماده (۳) مصوبه به تشکیل شوراهای نظارت «استانی، شهرستانی و منطقه‌ای» اشاره شده است و از تشکیل «شورای نظارت ناحیه» سخنی به میان نیامده است و در سایر مواد مصوبه هم غالباً از شوراهای نظارت «استانی، شهرستانی و منطقه‌ای» نام برده شده و احکامی بر آنها بار شده است و لذا مشخص نیست شورای ناحیه در کجا و با چه صلاحیت‌هایی تشکیل خواهد شد. در این رابطه به نظر می‌رسد مقصود از شوراهای ناحیه همان شوراهای منطقه‌ای می‌باشند و شورای علی‌حده‌ای محسوب نمی‌گردند. لذا به منظور رفع این ابهام پیشنهاد می‌شود در ماده (۳) و در تبصره ماده (۶) عبارت «منطقه‌ای» به «منطقه‌ای (ناحیه‌ای)» اصلاح شود. در غیر این صورت لازم است عبارت «و ناحیه» در تبصره ماده (۶) حذف گردد.

۵. شورای نگهبان در بند پنجم از اظهارنظر خود عدم ذکر شرط برخورداری از ایمان در بند «ب» ماده (۸) را مغایر موازین شرع دانسته است. ماده (۸) در مقام بیان شرایط متقاضیان تأسیس مدارس غیرانتفاعی است. جهت رفع این ایراد پیشنهاد می‌شود عبارت «ایمان و» به صدر بند «ب» اضافه شود.

شورای نگهبان در بخش دیگری از این ایراد، اطلاق تبصره «۲» این ماده را خلاف موازین شرع و مغایر قانون اساسی شناخته است.

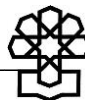
در این رابطه لازم به توضیح است که تبصره «۲» این ماده نسبت به تبصره «۲» ماده (۸) قانون حاضر که متناظر آن است، تغییر عبارتی و محتوایی بسیاری کرده است ولی دو تغییر عمده به وجود آمده است؛ یکی آنکه عبارت ذیل تبصره «۲» ماده (۸) قانون فعلی در خصوص مدارس اقلیت‌های دینی که مقرر می‌دارد: «این مدارس

فقط مجاز به ثبت‌نام از دانش‌آموزان اقلیت‌های دینی هستند»، حذف شده است و تغییر دیگر آنکه در تبصره «۲» ماده (۸) قانون فعلی، اقلیت‌های دینی صرفاً مجاز به تأسیس «مدرسه» هستند ولی بنابر تبصره «۲» ماده حاضر، با توجه به عدم تقیید، این اقلیت‌ها علاوه بر مدرسه، مجاز به تأسیس «مراکز آموزشی و پرورشی» نیز می‌شوند که این تغییرات با توجه به مفاد اصل سیزدهم قانون اساسی، مغایر این اصل از قانون اساسی محسوب می‌شود.

به منظور رفع این ایرادات لازم است تبصره مذکور نظیر تبصره «۲» ماده (۸) قانون فعلی اصلاح شود. مطابق این تبصره «مؤسسان مدارس اقلیت‌های دینی شناخته شده موضوع این قانون توسط مراجع رسمی مذهبی آنان که تابع و مقیم کشور هستند یا نمایندگان مورد تأیید ایشان باشند به وزارت آموزش و پرورش معرفی می‌شوند. این مدارس فقط مجاز به ثبت نام از دانش‌آموزان اقلیت‌های دینی هستند».

ذکر این نکته لازم است که شورای نگهبان در بند «۴» نظریه شماره ۸۷/۳۰/۲۷۱۶۲ مورخ ۱۳۸۷/۳/۵ خود درخصوص «لایحه اصلاح قانون تأسیس مدارس غیرانتفاعی مصوب ۱۳۶۷/۳/۵ و الحاق موادی به آن» بیان کرده بود: «اطلاق تبصره «۲» ماده (۱۰) [۸]، مغایر اصل سیزدهم قانون اساسی می‌باشد و نیز اطلاق اجازه تأسیس مراکز مذکور، خلاف موازین شرع شناخته شد» که مجلس برای رفع این ایراد، تبصره مذکور را به صورتی که در قانون فعلی آمده است اصلاح نمود.

۶. شورای نگهبان در بند ششم از ایرادات خود ماده (۱۱) مصوبه را مغایر اصول پنجاه و دوم و هفتاد و پنجم قانون اساسی شناخته است. در این خصوص اگرچه نظیر

چنین حکمی عیناً در لایحه دولت نیز ذکر شده بود لکن از حیث ماهوی با توجه به اینکه نظیر چنین حکمی در کنار مواد (۱۰) و (۱۳) مصوبه حاضر به نوعی تعهد مالی دولت را همچنان حفظ می‌کند و با فلسفه ایجاد مدارس غیردولتی مبنی بر مشارکت بخش غیردولتی سازگاری ندارد و در واقع تفاوتی بین ارائه خدمات آموزشی از طریق مدارس دولتی و این مدارس از حیث استفاده از منابع عمومی برای دولت نخواهد داشت و دولت همچنان همان هزینه‌ای که می‌بایست جهت مدارس دولتی انجام دهد در خصوص این مدارس نیز ملزم به انجام آن می‌باشد محل ایراد است و لذا حذف این ماده مورد پیشنهاد است.

۷. شورای نگهبان در بند «۷» از اظهارنظر خود نیز، ماده (۱۳) را مغایر اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی شناخته است.

در این خصوص نیز اگرچه اصل چنین حکمی در لایحه دولت مبنی بر الزام دولت به پیش‌بینی قیمت تمام شده سرانه سالیانه دانش‌آموزی در بخش دولتی تا سقف ۵۰ درصد در قالب کمک در لوايح بودجه سنواتی شده است، لکن مجلس علاوه بر حفظ این سقف کمک، حداقلی نیز جهت آن مشخص کرده است که به نظر می‌رسد پیش‌بینی چنین حداقلی به دلیل اینکه دولت را ملزم به این امر می‌نماید مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته است. البته ملاحظه‌ای که در خصوص ماده (۱۱) وجود داشت در رابطه با این ماده نیز وجود دارد. لذا به منظور رفع ایراد شورای نگهبان پیشنهاد می‌شود ماده حاضر حذف و یا صرفاً سقف مذکور در لایحه دولت ذکر گردد و عبارت «و حداقل ده درصد (۱۰٪) و» از این ماده حذف گردد.

۸. شورای نگهبان در بند هشتم اظهارنظر خود بر خورداری «مراکز غیردولتی» از

مزایای مذکور در ماده (۱۶) را که در ماده (۱۹) مصوبه به موجب اصلاحات نمایندگان اضافه شده است را موجب کاهش درآمد عمومی دانسته و به دلیل عدم پیش‌بینی طریق جبران آن مغایر اصل هفتادوپنجم قانون اساسی شناخته است.

با این توضیح که در ماده (۱۹)، «مراکز غیردولتی» علاوه بر «مدارس غیردولتی»، از کلیه تخفیفات، ترجیحات و معافیت‌های مالیاتی و عوارض همانند مدارس دولتی برخوردار شده‌اند و از آنجا که «مراکز غیردولتی»، در لایحه دولت ذکر نشده و از طرف دیگر، در ماده (۱۹) قانون فعلی نیز که متناظر این ماده مصوبه است، صرفاً «مدارس غیردولتی» از این امتیاز برخوردار بوده‌اند (و نه مراکز)، و این امر به تقلیل درآمد عمومی می‌انجامد و طریق جبران کاهش این درآمد نیز معلوم نشده است، مغایر اصل هفتادوپنجم قانون اساسی است.

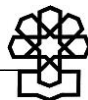
رفع این ایراد مستلزم پیش‌بینی طریقی جهت تأمین اعتبار این ماده و یا

حذف عبارت «و مراکز» از آن ماده است.

۹. مطابق صدر بند «۹» از ایرادات شورای نگهبان ماده (۲۰) و تبصره «۳» آن مغایر اصل پنجاهوسوم قانون اساسی است.

در این رابطه با توجه به اینکه در احکام مورد ایراد، واریز وجوه به حساب درآمدهای اختصاصی - ملی پیش‌بینی شده است و این حساب‌ها علی‌الاصول نزد خزانه‌داری کل کشور می‌باشد، لازم است در ماده (۲۰) و تبصره «۳» آن عبارت «نزد خزانه‌داری کل کشور» بعد از عبارت «حساب درآمدهای اختصاصی - ملی» ذکر گردد.

همچنین با توجه به اینکه مطابق ذیل اصل پنجاهوسوم قانون اساسی همه پرداخت‌ها می‌بایست در حدود اعتبارات مصوب به موجب قانون باشد

می‌بایست قید «مطابق قوانین بودجه سنواتی» قبل از عبارت «هزینه شود» در ذیل ماده (۲۰) و قبل از عبارت «هزینه می‌شود» در ذیل تبصره «۳» آن اضافه شود.

شورای نگهبان در بخش دیگری از این ایراد خود واژه «پر درآمد» در تبصره «۳» این ماده را به دلیل عدم وجود ضابطه مغایر اصل هشتادوپنجم قانون اساسی دانسته است. زیرا بر این اساس تشخیص «مراکز آموزشی غیردولتی پردرآمد» جهت اخذ ۱۰ درصد درآمدشان، به طور مطلق و بدون هیچ ضابطه‌ای به «شورای سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و نظارت مرکزی» واگذار کرده است که این تفویض قانونگذاری می‌باشد. به منظور رفع این ایراد لازم است ضوابطی نظیر تعیین میزان مشخصی از درآمد برای هر دانش‌آموز و افزایش سالیانه آن با تفکیک مراکز جمعیتی پیش‌بینی گردد.

۱۰. شورای نگهبان در بند دهم از نظرات خود به لزوم قید شرط ایمان در جزء «۲» بند «الف» ماده (۲۱) اشاره نموده است. با این توضیح که جزء مذکور «شرط اعتقاد و التزام عملی به مبانی و احکام اسلام و برخورداری از حسن شهرت» را به عنوان یکی از شرایط عمومی مدیر مدرسه و مرکز آموزشی و پرورشی «شناخته است که با توجه به ایراد شورای نگهبان لازم است عبارت «ایمان و» به صدر جزء مذکور اضافه شود. شورای نگهبان در بخش دیگری از ایراد این بند خود به لزوم شرط کردن جنسیت مدیر با دانش‌آموزان مخصوصاً در دبیرستان تأکید کرده است. به منظور رفع این ایراد پیشنهاد می‌شود یک بند به عنوان بند «۱۰» به شرح ذیل به بند «الف» ماده (۲۱) الحاق شود:

۱۰. یکسان بودن جنسیت مدیر با دانش‌آموزان»

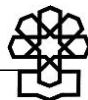
شورای نگهبان همچنین در قسمت اخیر از این بند خود تبصره «۱» ماده (۲۱) را نیز خلاف موازین شرع شناخته است. در این خصوص پیشنهاد می‌شود این تبصره حذف گردد. لازم به ذکر است چنین حکمی هم‌اکنون در قانون موجود وجود ندارد.

۱۱. شورای نگهبان تبصره «۱» ماده (۲۵) را به دلیل موظف شدن دولت به پرداخت بخشی از حق بیمه سهم مؤسس و کارکنان غیررسمی مدارس غیردولتی با توجه به اینکه این الزام در لایحه دولت نبوده است و به موجب اصلاحات نمایندگان مقرر شده است و از سوی دیگر به افزایش هزینه عمومی می‌انجامد و طریق جبران آن نیز معلوم نگردیده مغایر اصل هفتادوپنجم قانون اساسی دانسته است.

با این توضیح که این موضوع در لایحه به صورت «اختیار» دولت آمده بود و نه «تکلیف» آن. لذا حکم مقرر در تبصره «۱» این ماده به افزایش هزینه عمومی می‌انجامد و از آنجاکه طریق تأمین هزینه جدید نیز معلوم نشده است، مغایر اصل هفتادوپنجم قانون اساسی است.

به منظور رفع این ایراد پیشنهاد می‌گردد لایحه دولت در این رابطه حفظ گردیده و الزام دولت تبدیل به اختیار گردد. این مسئله با ماهیت این مدارس نیز تطابق بیشتری دارد.

۱۲. شورای نگهبان ماده (۲۶) را به دلیل واگذاری تعیین حقوق و مزایای کارکنان غیررسمی و رسمی غیرموظف به آیین‌نامه بدون تعیین ضابطه، مغایر اصل هشتادوپنجم قانون اساسی شناخته است. چراکه تعیین «حقوق و مزایای کارکنان غیررسمی و رسمی غیرموظف» امری تقنینی است و لذا واگذاری آن به آیین‌نامه،

تفویض قانونگذاری بوده و مغایر اصل هشتادوپنجم قانون اساسی است.

ذکر این نکته لازم است که شورای نگهبان در بند «۱۳» نظریه شماره ۲۷۱۶۲/ ۳۰/ ۸۷ مورخ ۵/ ۳/ ۱۳۸۷ خود درخصوص «لایحه اصلاح قانون تأسیس مدارس غیرانتفاعی مصوب ۱۳۶۷/۳/۵ و الحاق موادی به آن»، ماده متناظر این ماده را که تعیین حقوق و مزایای کارکنان غیررسمی مدارس غیردولتی را به موجب «آیین‌نامه مصوب هیئت وزیران» دانسته بود، به دلیل «تفویض تعیین حقوق و مزایای کارکنان به آیین‌نامه» مغایر اصل هشتادوپنجم قانون اساسی اعلام کرده بود که مجلس برای رفع این ایراد، ماده (۲۶) قانون را به شکل فعلی^۱ تصویب کرد. حال به منظور رفع این ایراد پیشنهاد می‌شود تصویب آیین‌نامه مزبور با رعایت قانون کار و مقررات مربوط به آن صورت پذیرد تا ضوابط تقنینی شورای نگهبان تأمین گردد.

۱۳. شورای نگهبان در بند «۱۳» از ایرادات خود اطلاق ملاک عمل قرار دادن «لایحه قانونی نحوه خرید و تملک اراضی و املاک برای اجرای برنامه‌های عمومی، عمرانی و نظامی دولت» مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۱۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران در تبصره «۲» ماده (۳۲) را با توجه به اینکه ماده (۴) آن خلاف موازین شرع می‌باشد، واجد اشکال دانسته است.

در این رابطه لازم به ذکر است که سابقاً شورای نگهبان در بند «۹» اظهارنظر شماره ۸۸/۳۰/۳۲۴۴۲ مورخ ۱۹/ ۲/ ۱۳۸۸ درخصوص «طرح اصلاح ماده (۱۰۱) قانون شهرداری» این‌گونه نظر داده بود که «نظر به اینکه قسمت اخیر تبصره «۴»،

---

۱. ماده (۲۶) - تعیین حقوق و مزایای کارکنان غیررسمی مدارس غیردولتی، مطابق آیین‌نامه‌ای است که توسط وزارت آموزش و پرورش تهیه و به تصویب مراجع قانونی ذیصلاح می‌رسد.

لایحه قانونی نحوه خرید و تملک اراضی و املاک برای اجرای برنامه‌های عمومی، عمرانی و نظامی دولت مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۱۷ را ملاک عمل قرار داده است، عبارت «قطعی و لازم‌الاجراء است» در ماده (۴) لایحه قانونی مذکور خلاف موازین شرع و مغایر اصل یکصد و پنجاه و نهم قانون اساسی شناخته شد.

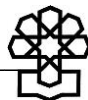
به منظور رفع این ایراد پیشنهاد می‌شود اجرای ماده (۴) قانون مذکور از

اجرای قانون مزبور مستثنا گردد.

۱۴. شورای نگهبان ماده (۳۳) مصوبه را نیز مبنی بر ایراد وارده به ماده (۳۲) واجد ایراد دانسته است. زیرا این ماده نیز به رعایت ترتیب مذکور در ماده (۳۲) اشاره کرده است. در این خصوص در صورت اصلاح ماده (۳۲) و رفع ایراد آن، ایراد مذکور نیز مرتفع خواهد گردید.

نتیجه‌گیری

۱. مهمترین ایراد شورای نگهبان که اساس این مصوبه را با مشکل مواجه نموده است، ناظر به نسبت آن با لزوم تقویت مدارس دولتی است. به عبارت دیگر براساس نظر شورای نگهبان این لایحه به خصوص مواد حمایتی آن (نظیر ماده (۱۰)) در مقام توسعه خصوصی‌سازی مدارس است. در حالی که مطابق فرمایشات مقام معظم رهبری (به خصوص در دیدار با معلمان و فرهنگیان مورخ ۱۳۹۵/۲/۱۳) بر لزوم نقش‌آفرینی دولت در امر آموزش و پرورش به منظور رغبت مردم به مدارس دولتی تأکید شده است. بنابراین به نظر می‌رسد اصلاح این لایحه از دو جهت رافع ایراد شورای نگهبان خواهد بود. اول اینکه لازم است ضوابط و معیارهایی برای ایجاد این مدارس پیش‌بینی گردد

تا ارائه خدمات آموزش و پرورش از سوی این مدارس به جای مدارس دولتی به صورت اصل واقع نشود و دوم اینکه موادی از این لایحه که اقدام به پیش‌بینی منابع عمومی برای تقویت این‌گونه مدارس نموده است (نظیر ماده (۱۰)) و بالطبع می‌توانست در جهت تقویت مدارس دولتی به کار گرفته شود مورد بازنگری قرار بگیرد.

اما بجز ایراد بنیادین فوق‌الذکر ایرادات جزئی متعدد دیگری نیز به مصوبه حاضر وارد شده است که برای رفع آنها پیشنهاد‌های ذیل قابل ارائه است:

۲. به منظور رفع ایراد بند دوم از ایرادات شورای نگهبان پیشنهاد می‌گردد، عضویت «نمایندگان مؤسسان مدارس غیردولتی و نماینده مراکز غیردولتی» در شورای نظارت استان بدون حق رأی باشد.

۳. به منظور رفع ایراد بند سوم نظر شورای نگهبان، در صورت رفع ایراد فوق (بند دوم)، پیشنهاد می‌گردد، در تبصره «۴» ماده (۵) صرفاً اختیارات مقرر در بندهای «ب»، «پ»، «ت»، «ح» و «خ» به شوراهای فرودست قابل تفویض باشد. لازم به ذکر است با توجه به اینکه اعضای شوراهای نظارت شهرستان و منطقه هم متناظر اعضای شورای نظارت استان هستند، در صورتی که ایراد ناظر به این شورا رفع گردد ایراد مربوط به این شوراها نیز مرتفع خواهد شد.

۴. اصلاح مقرر در جزء «ج» بند «۲» ماده (۴) رافع ایراد مذکور در بند چهارم نظر شورای نگهبان نیز می‌باشد. همچنین به منظور رفع ابهام مقرر در قسمت اخیر این بند از ایرادات شورای نگهبان پیشنهاد می‌شود در ماده (۳) و در تبصره ماده (۶) عبارت «منطقه‌ای» به «منطقه‌ای (ناحیه‌ای)» اصلاح شود. در غیر این صورت لازم است عبارت «و ناحیه» در تبصره ماده (۶) حذف گردد.

۵. جهت رفع ایراد صدر بند پنجم پیشنهاد می‌شود عبارت «ایمان و» به صدر بند «ب» ماده (۸) اضافه شود و به‌منظور رفع ایراد تبصره «۲» این ماده، پیشنهاد می‌شود تبصره مزبور بدین شرح اصلاح شود: «مؤسسان مدارس اقلیت‌های دینی شناخته شده موضوع این قانون توسط مراجع رسمی مذهبی آنان که تابع و مقیم کشور هستند یا نمایندگان مورد تأیید ایشان باشند به وزارت آموزش و پرورش معرفی می‌شوند. این مدارس فقط مجاز به ثبت نام از دانش‌آموزان اقلیت‌های دینی هستند».

۶. ماده (۱۱) حذف گردد.

۷. ماده (۱۳) حذف و یا صرفاً سقف مذکور در لایحه دولت ذکر گردد و عبارت «و حداقل ده درصد (۱۰٪) و» از این ماده حذف گردد.

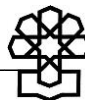
۸. عبارت «و مراکز» از ماده (۱۹) حذف گردد.

۹. در ماده (۲۰) و تبصره «۳» آن عبارت «نزد خزانه‌داری کل کشور» بعد از عبارت «حساب درآمدهای اختصاصی- ملی» ذکر گردد و قید «مطابق قوانین بودجه سنواتی» قبل از عبارت «هزینه شود» در ذیل ماده (۲۰) و قبل از عبارت «هزینه می‌شود» در ذیل تبصره «۳» آن اضافه شود.

همچنین به‌منظور رفع ابهام شورای نگهبان نسبت به واژه «پر درآمد» در تبصره «۳» ماده (۲۰)، پیشنهاد می‌گردد ضوابطی نظیر تعیین میزان مشخصی از درآمد برای هر دانش‌آموز و افزایش سالیانه آن با تفکیک مراکز جمعیتی پیش‌بینی گردد.

۱۰. عبارت «ایمان و» به صدر جزء «۲» بند «الف» ماده (۲۱) اضافه شود و یک بند به‌عنوان بند «۱۰» بدین شرح به بند «الف» ماده (۲۱) الحاق شود: «۱۰- یکسان

بودن جنسیت مدیر با دانش‌آموزان»

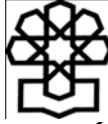
همچنین تبصره «۱» ماده (۲۱) حذف گردد.

۱۱. تبصره «۱» ماده (۲۵) حذف گردد.

۱۲. در ماده (۲۶) عبارت «با رعایت قانون کار و مقررات مربوطه» بعد از عبارت «آیین‌نامه‌ای است که» اضافه شود.

۱۳. در تبصره «۲» ماده (۳۲) عبارت «بجز ماده (۴) لایحه» بعد از عبارت «شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران» اضافه شود.

۱۴. با رفع ایراد شورای نگهبان در خصوص تبصره «۲» ماده (۳۲) ایراد بند «۱۴» شورای نگهبان نیز مرتفع خواهد شد.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۴۹۲۳

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: اظهار نظر کارشناسی درباره: «لایحه تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی»

نام دفتر: مطالعات حقوقی (گروه حقوق عمومی)

تهیه و تدوین کنندگان: سیدمجتبی حسینی پور، حامد ناظمی

همکار: لطفاء... عباسی

ناظر علمی: احمد حکیم جوادی

متقاضی: معاونت پژوهش‌های سیاسی - حقوقی

ویراستار تخصصی: _____

ویراستار ادبی: _____

واژه‌های کلیدی:

۱. مدارس غیردولتی

۲. آموزش و پرورش

۳. اداره مدارس

تاریخ انتشار: ۱۳۹۵/۴/۲۷